

Sygn. akt III AUa 482/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska (spr.) SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2016 r. w Szczecinie

sprawy D. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przyznanie emerytury

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 14 kwietnia 2015 r. sygn. akt VI U 103/15

1. oddala apelację,
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz D. N. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSO del. Gabriela Horodnicka

-Stelmaszczuk

III A Ua 482/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 grudnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił D. N. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczona na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodniła okresu co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a tylko 14 lat, 11 miesięcy i 15 dni pracy w szczególnych warunkach, z wyłączeniem okresów pobierania zasiłków chorobowych

W odwołaniu od powyższej decyzji D. N. podniosła, że w dniu złożenia wniosku w ZUS legitymowała się wymaganym okresem stażu pracy ponad 20 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację przytoczoną w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej D. N. prawo do emerytury począwszy od dnia 2 grudnia 2014 r.

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

D. N. urodziła w dniu (...) Ubezpieczona wystąpiła o ustalenie prawa do emerytury w dniu 12 listopada 2014 r. Udowodniła ponad 20 letni okres ubezpieczenia. Organ rentowy nie kwestionował innych przesłanek przyznania prawa do emerytury, z wyjątkiem okresu pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczona pracowała w okresie od dnia 24 stycznia 1977 r. do 7 listopada 1983 r., od dnia 10 czerwca 1985 r. do 27 czerwca 1987 r. i od dnia 14 września 1992 r. do 31 grudnia 1998 r., czyli przez ponad 15 lat w szczególnych warunkach w Zakładach (...) Spółka Akcyjna w G. na stanowisku operatora urządzeń mechanicznej obróbki włókna.

W okresie od 6 marca 1993 r. do 16 kwietnia 1996 r. ubezpieczona otrzymywała zasiłek chorobowy w wymiarze łącznym 68 dni.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego oraz art. 184 ust. 1 i 2 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440; powoływana dalej jako: ustawa emerytalna) oraz § 3 i 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.; powoływane dalej jako: rozporządzenie z dnia 7 lutego 1983 r.), Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że spór dotyczył ustalenia, czy na dzień 1 stycznia 1999 r., ubezpieczona wykazała okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze co najmniej 15 lat, bowiem organ rentowy uznał, że wyłączeniu z tego okresu podlega okres pobierania przez ubezpieczoną zasiłków chorobowych, wynoszący łącznie 68 dni.

Rozstrzygając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy miał na uwadze uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03 (OSNP 2004/5/87) oraz wyrok tego Sądu z dnia 13 lipca 2011 r., I UK 12/11 (LEX OMEGA nr 989126).

Następnie sąd pierwszej instancji wskazał, że w okresie od 6 marca 1993 r. do 16 kwietnia 1996 r. ubezpieczona otrzymała zasiłek chorobowy w wymiarze łącznym 68 dni, będąc zatrudniona w Zakładach (...) Spółka Akcyjna w G..

Zatem sąd meriti mając na względzie datę urodzenia ubezpieczonej (...), datę złożenia wniosku (12 listopada 2014 r.) i okresy świadczenia pracy w warunkach szczególnych, w związku z tym, że do okresu pracy w szczególnych warunkach wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku przypadającego po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent oraz zmianie niektórych ustaw - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w sentencji.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim w całości nie zgodził się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który w wywiedzionej apelacji zarzucił mu:

- naruszenie prawa materialnego - art.184 w związku z art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy emerytalnej przez przyjęcie, że ubezpieczona spełnia wymagania do nabycia prawa do emerytury, wskutek niewłaściwego zastosowania przepisu

art. 32 ust. 1a i przyjęcie przez sąd pierwszej instancji, że sporny okres pobierania zasiłków chorobowych przez ubezpieczoną był okresem wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Wskazując na powyższy zarzut apelujący wniósł o:

- zmianę wyroku w całości i oddalenie odwołania D. N..

W uzasadnieniu skarżący między innymi podniósł, że ubezpieczona warunek posiadania wymaganego wieku (55 lat), uprawniającego do wcześniejszej emerytury, spełniła 2 grudnia 2014 r., a więc w czasie obowiązywania art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy emerytalnej. Organ zwrócił uwagę, że przepisy ustawy wprowadzającej przepis art. 32 ust. 1a pkt 1 nie zawierały przepisów przejściowych. W tej sytuacji znajduje zastosowanie powyższy przepis, a więc kwestia uprawnień emerytalnych ubezpieczonej winna być rozpatrywana przy uwzględnieniu stanu prawnego obowiązującego w dacie spełnienia przez nią warunku ukończenia wymaganego wieku emerytalnego. W tym stanie okresy pobierania przez nią zasiłku chorobowego nie podlegają zaliczeniu do okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na apelację D. N., działając przez pełnomocnika, wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie kosztów postępowania przed sądem drugiej instancji wraz z kosztami zastępstwa procesowego wg norm przepisanych wskazując, że apelacja organu rentowego jest niezasadna i nie zasługuje na uwzględnienie, a wydany wyrok sądu pierwszej instancji w pełni odpowiada prawu.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Stan faktyczny niniejszej sprawy ustalony przez sąd pierwszej instancji na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS jest bezsporny między stronami i nie budzi również wątpliwości Sądu Apelacyjnego. Natomiast spór między stronami zarówno na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego, jak i obecnie w apelacji sprowadza się do interpretacji art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej i jego zastosowania do stanu faktycznego ustalonego w sprawie.

Bezspornym w sprawie jest, że D. N. świadczyła pracę w Zakładach (...) w G. w okresie od 24 stycznia 1977 r. do 7 listopada 1983 r. (6 lat, 9 miesięcy i 15 dni), od 10 czerwca 1985 r. do 27 czerwca 1987 r. (2 lata i 18 dni) i od 14 września 1992 r. do 31 grudnia 1998 r. (6 lat, 3 miesiące i 17 dni), na stanowisku operatora urządzeń mechanicznej obróbki włókna, czyli przez okres 15 lat, 1 miesiąca i 20 dni wykonywała pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ustawy emerytalnej w związku z rozporządzeniem z dnia 7 lutego 1983 r. Bezspornym jest również, że w okresie tego zatrudnienia od 6 marca 1993 r. do 16 kwietnia 1996 r. ubezpieczona otrzymywała zasiłek chorobowy w wymiarze łącznym 68 dni.

W odpowiedzi na zarzut apelacji i stanowisko organu rentowego należy wskazać, że od lat w orzecznictwie sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03 (OSNP 2004/5/87), iż do okresu pracy w szczególnych warunkach, o jakich mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw - Dz. U. nr 104, poz. 450 ze zm. (por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 sierpnia 2015 r., III A Ua 442/15, LEX nr 1794366 czy wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 12 sierpnia 2015 r., III A Ua 417/15, LEX nr 1771489).

Jednocześnie należy przypomnieć, że przesłankami nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej jest osiągnięcie do 1 stycznia 1999 r. tzw. warunków stażowych, do których należą: okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący 20 lat dla kobiet, okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiety. Skutkiem odesłania do przepisów dotychczasowych, zawartego w art. 184 ust. 1 pkt 1, jest stosowanie wprost przepisów powołanego już wyżej rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r.

W sprawie niniejszej, jak słusznie uznał Sąd Okręgowy, nie znajduje zastosowania przepis art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej, obowiązujący od 1 lipca 2004 r., bowiem staż ustala się na datę 31 grudnia 1998 r. Potwierdzeniem tego stanowiska jest wyrok Sąd Najwyższy z dnia 23 kwietnia 2010 r., II UK 313/09 (OSNP 2011/19-20/260), w który Sąd ten wyjaśnił, że osiągnięcie do 1 stycznia 1999 r. okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy, obowiązujących od dnia 1 lipca 2004 r.

Należy też zwrócić uwagę, że wykładnia cytowanych przepisów prawa w zakresie zaliczania okresów pobierania zasiłków chorobowych do okresów pracy wykonywanej w warunkach szczególnych po dniu 14 listopada 1991 r. i do dnia 31 grudnia 1998 r. jest już jednolita, utrwalona i nie budzi wątpliwości sądów. Sąd Apelacyjny nie znajduje podstaw do odstąpienia od tej jednolitej linii orzeczniczej.

Nie ma zatem wątpliwości w niniejszej sprawie, że do okresu zatrudnienia D. N. w szczególnych warunkach winny być zaliczone okresy pobierania przez nią zasiłków chorobowych, przypadających po dniu 14 listopada 1991 r. wymienionych w przedstawionym przez organ rentowy zestawieniu. Ubezpieczona udowodniła zatem okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach w rozmiarze 15 lat, 1 miesiąca i 20 dni po doliczeniu spornych okresów zasiłków chorobowych.

Tym samym ubezpieczona spełniła wszystkie warunki wymagane do nabycia prawa do emerytury, określone w treści art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej.

Reasumując, zarzut naruszenia prawa materialnego okazał się nieuzasadniony, a orzeczenie Sądu Okręgowego odpowiada obowiązującemu prawu.

W tym stanie sprawy Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., apelację organu rentowego jako nieuzasadnioną oddalił w całości.

O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie przepisu art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie, z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), przy czym Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.). Do celowych kosztów postępowania należy koszt ustanowienia zastępstwa procesowego, który w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w postępowaniu przed sądem apelacyjnym wynosi 120 zł zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490) w związku z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).

Zatem, skoro oddalono apelację organu rentowego, uznać należało, że organ rentowy przegrał proces w całości, a wobec tego, zasądzono od apelującego na rzecz ubezpieczonej wynagrodzenie pełnomocnika za drugą instancję w kwocie podanej powyżej (punkt 2).

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak del. SSO Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk